

INWESTYCJE PRIVATE EQUITY W FIRMY KSIĘGOWE: KLUCZOWE KWESTIE DOTYCZĄCE ETYKI I NIEZALEŻNOŚCI

Niniejsza publikacja została opracowana przez pracowników [International Ethics Standards Board for Accountants](#) (IESBA). Zaprezentowano w niej szereg istotnych kwestii z zakresu etyki i niezależności zawodowych księgowych wykonujących wolny zawód, w szczególności kadry kierowniczej firm księgowych, zgodnie z *Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności)* (Kodeks¹), dotyczących sytuacji, gdy rozważają oni inwestycje ze strony funduszy typu private equity i po zaakceptowaniu takich inwestycji.

Niniejsza publikacja może również zainteresować organy regulacyjne i organy nadzoru audytowego, krajowe organy ustanawiające standardy, fundusze typu private equity i innych inwestorów, organizacje zawodowych księgowych i inne osoby zainteresowane pracą firm księgowych, w tym audytorskich, lub pełniące w nich jakąś rolę.

Niniejsza publikacja nie zmienia ani nie zastępuje Kodeksu, którego treść jest wiążąca. Zapoznanie się z niniejszą publikacją nie zastępuje zapoznania się z Kodeksem. Wytyczne zawarte w publikacji z założenia nie są wyczerpujące i zawsze należy odwoływać się do Kodeksu. Niniejsza publikacja nie stanowi autorytatywnego ani oficjalnego oświadczenia IESBA.

Tematy omówione w publikacji

- Trend inwestycji typu PE w firmy księgowe
- Analiza inwestycji PE: Kluczowe kwestie etyczne
  - Przestrzeganie podstawowych zasad
  - Kultura etyczna firmy
  - Presja na naruszenie podstawowych zasad
- Analiza inwestycji PE: Kluczowe kwestie dotyczące niezależności
  - Potencjalne rozszerzenie granic firmy
  - Identyfikacja firm należących do sieci
  - Identyfikacja potencjalnego zwiększenia składu zespołu ds. audytu lub usług atestacyjnych
  - Inne kwestie dotyczące niezależności
- Kwestie dotyczące sytuacji po dokonaniu inwestycji: Kluczowe kwestie dotyczące etyki i niezależności

¹ Odniesienia do Kodeksu w niniejszej publikacji dotyczą wersji Kodeksu z 2024 r., zawierającej zatwierdzone rozdziały obowiązujące od grudnia 2026 r., tj. [Planowanie podatkowe i powiązane usługi](#) (czerwiec 2025 r.) oraz [Korzystanie z pracy zewnętrznego eksperta](#) (grudzień 2026 r.), o ile nie wskazano inaczej.

I. Wprowadzenie

1. Inwestycje typu private equity (PE) w firmy księgowe² znacznie wzrosły w ciągu ostatnich pięciu lat. Firmy księgowe (zwane dalej firmami³) mogą uznać inwestycje typu private equity za atrakcyjne źródło kapitału wspierającego rozwój biznesu, inwestycje w technologie, planowanie sukcesji, finansowanie emerytur i pozyskiwanie talentów⁴. Z kolei organizacje PE mogą dostrzegać możliwości inwestowania w stabilne i rentowne firmy z potencjałem wzrostu, dążąc do stałych zwrotów i rentownego wyjścia z inwestycji w odpowiednim czasie. [Załącznik 1](#) zawiera ogólne informacje ułatwiające zrozumienie funduszy PE.
2. Inwestycje PE mogą wprowadzać różne zmiany w firmie, w tym zmiany strukturalne, strategiczne i operacyjne. Inwestycje PE mogą również zwiększać złożoność działalności firmy wskutek restrukturyzacji, fuzji i przejęć, poszukiwania nowych obszarów wzrostu, umów o świadczenie usług wspólnych, nowych ustaleń dotyczących sprawozdawczości, wdrażania nowych technologii oraz innych zmian lub przekształceń organizacyjnych. Zważywszy na ten kontekst, kierownictwo firmy rozważając transakcję PE powinno mieć świadomość, że może ona mieć wpływ na zgodność z [Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych \(w tym Międzynarodowymi standardami niezależności\)](#) (Kodeks), oraz że musi zachować czujność w utrzymywaniu bieżącej zgodności z Kodeksem po zaakceptowaniu inwestycji PE, uwzględniając charakter i zakres zmian w firmie.
3. Dana inwestycja PE może mieć inną strukturę w porównaniu z inną tego rodzaju inwestycją. W związku z tym, rozważając inwestycje PE, firmy powinny zidentyfikować odpowiednie zasady zawarte w Kodeksie oraz stosować je odpowiednio do konkretnych faktów i okoliczności w celu zachowania zgodności z Kodeksem. Niniejszy alert pracowników IESBA naświetla szereg kluczowych kwestii z zakresu etyki i niezależności wynikających z Kodeksu, które mogą pomóc firmom, gdy rozważają one inwestycje organizacji typu private equity. Większość z tych kwestii pozostaje istotna także po zaakceptowaniu przez firmę inwestycji PE.
4. Aby wyjaśnić niektóre z tych kwestii, niniejsza publikacja krótko opisuje pewne sytuacje, jakie mogą pojawić się w działalności firmy lub w odniesieniu do niej po zaakceptowaniu przez nią inwestycji PE, bez nadmiernego uogólniania lub nadmiernego upraszczania skutków takiej inwestycji. Z jednej strony inwestycje PE oferują znaczący wzrost i inne możliwości, ale z drugiej strony mogą też wprowadzać znaczne komplikacje. W związku z tym firmy powinny dokładnie przeanalizować i rozważyć skutki takich inwestycji z punktu widzenia etyki i niezależności, biorąc pod uwagę ich szczególną sytuację.

---

² W niniejszej publikacji używa się terminu „firma księgowa” lub „firma” w odniesieniu do firmy, która świadczy profesjonalne usługi wykonywane przez zawodowych księgowych, na przykład usługi księgowe, audytu, inne usługi atestacyjne, doradztwa podatkowego i zapewnienia zgodności z przepisami, konsultingowe itp. Gdy mowa jest o firmie świadczącej wyłącznie usługi audytu i/lub inne usługi atestacyjne oraz firmie świadczącej wyłącznie usługi niebędące usługami atestacyjnymi, używa się odpowiednio terminów „firma audytorska” i „firma świadcząca usługi niebędące badaniem”.

³ Kodeks definiuje firmę jako:

- (a) jednoosobową działalność, spółkę partnerską lub korporację zawodowych księgowych;
- (b) jednostkę kontrolującą takie strony za pośrednictwem właściciela, zarządu lub w inny sposób; oraz
- (c) jednostkę kontrolowaną przez takie strony za pośrednictwem właściciela, zarządu lub w inny sposób.

⁴ Inwestycje PE (private equity) w firmy o zasięgu globalnym dotyczyły zazwyczaj firm należących do sieci.

II. Rozważanie inwestycji PE: Kluczowe kwestie etyczne

5. Kodeks ma zastosowanie do firm i wszystkich ich specjalistów, niezależnie od obszaru świadczonych przez nich usług, np. podatkowych, doradczych lub atestacyjnych. Międzynarodowe standardy niezależności (MSN) w części 4A Kodeksu mają również zastosowanie do firm należących do sieci⁵.

Przestrzeganie podstawowych zasad

6. Pięć podstawowych zasad Kodeksu⁶ stanowi podstawę etycznego postępowania.
7. Zagrożenia dla przestrzegania podstawowych zasad mogą powstać, gdy firma zaakceptuje inwestycję PE. Poniżej przedstawiono kilka kluczowych kwestii związanych z przestrzeganiem niektórych podstawowych zasad.

Profesjonalne postępowanie

8. Zasada profesjonalnego postępowania wymaga od zawodowych księgowych postępowania zgodnie z *odpowiedzialnością zawodową za działanie w interesie publicznym* we wszystkich czynnościach zawodowych i powiązaniach gospodarczych⁷.
9. Z jednej strony inwestycje PE mogą przynieść firmie szeroki zakres korzyści, jednak z drugiej strony mogą wprowadzić szereg zmian w działalności firmy i zwiększyć ryzyko wystąpienia konfliktu interesów, nadmiernej presji i innych problemów etycznych. Charakter i zakres tych problemów będzie zależał od charakteru i zakresu zmian wynikających z zaakceptowania przez firmę inwestycji PE. Niezależnie od korzyści, jakie firma może odnieść, kierownictwo firmy powinno mieć na uwadze przede wszystkim nadrzędny obowiązek działania w interesie publicznym w każdych okolicznościach.
10. Zasada profesjonalnego postępowania wymaga także od zawodowych księgowych przestrzegania stosownych przepisów prawa i regulacji⁸.
11. Rozważając inwestycję PE, kierownictwo firmy powinno zadbać przede wszystkim o zapewnienie, że firma będzie nadal spełniać wszystkie obowiązujące wymogi prawne i regulacyjne, zarówno pod względem formy, jak i treści.
12. Przepisy prawa i regulacje dotyczące własności, zarządzania i działalności firmy mogą być złożone, zwłaszcza jeśli firma podejmuje działalność regulowaną, taką jak wykonywanie zleceń audytu, w tym dla jednostek zainteresowania publicznego (JZP). W szczególności mogą istnieć określone wymogi prawne lub regulacyjne, czy to na poziomie federalnym, stanowym, czy na poziomie regionalnym, dotyczące tego, kto może posiadać pakiet kontrolny w firmie audytorskiej. W związku z tym, rozważając strukturę inwestycji organizacji PE, kierownictwo firmy powinno zwrócić szczególną uwagę na zachowanie zgodności z wymogami prawnymi lub regulacyjnymi dotyczącymi kontroli nad firmą.

⁵ Kodeks definiuje firmę należącą do sieci jako firmę lub jednostkę, która należy do sieci.

⁶ Pięć podstawowych zasad to: uczciwość, obiektywizm, kompetencje zawodowe i należyta staranność, zachowanie poufności oraz profesjonalne postępowanie (paragraf 110.1 A1).

⁷ Paragraf R115.1(b)

⁸ Paragrafy 100.7 A1 i R115.1(a)

13. W niektórych jurysdykcjach firmy mogą również podlegać kodeksowi ładu korporacyjnego dla firm audytorskich, zwłaszcza jeśli świadczą usługi regulowane, takie jak usługi audytu JZP. W związku z tym, rozważając inwestycję PE, kierownictwo firmy powinno dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić, że firma nadal będzie spełniała wszelkie wymogi lub oczekiwania wynikające z kodeksu ładu korporacyjnego w kontekście wszelkich zmian, które mogą być konieczne w jej zarządzaniu po akceptacji inwestycji PE. W przypadku wątpliwości lub niepewności firmy powinny konsultować się z odpowiednim organem regulacyjnym, organizacją zawodową, w której są zarejestrowane lub radcą prawnym.
14. Kodeks odnotowuje, że niektóre systemy prawne mogą posiadać przepisy różniące się lub wychodzące poza zakres postanowień Kodeksu. Ponadto Kodeks stwierdza, że zawodowi księgowi w tych systemach prawnych powinni zdawać sobie sprawę z występujących różnic oraz przestrzegać bardziej rygorystycznych postanowień, o ile nie zabraniają tego przepisy prawa lub regulacje⁹. Jeśli w danej jurysdykcji istnieją konkretne przepisy dotyczące inwestycji PE z punktu widzenia etyki i niezależności, kierownictwo firmy powinno je znać i wiedzieć, czy różnią się one od postanowień Kodeksu oraz przestrzegać bardziej rygorystycznego zestawu, chyba że jest to zabronione przez przepisy prawa lub regulacje. (Dla przykładu, zobacz omówienie „osób objętych wymogami” w paragrafie 44).

Kompetencje zawodowe i należyta staranność

15. Zasada kompetencji zawodowych i należytej staranności wymaga od zawodowego księgowego:¹⁰
  - (a) uzyskania i posiadania specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności zawodowych na poziomie wymaganym do zapewnienia, że klient lub organizacja zatrudniająca uzyska wysokiej jakości usługę profesjonalną, opartą na najnowszych standardach technicznych i zawodowych oraz zgodną z odpowiednimi przepisami, oraz
  - (b) zachowywania należytej staranności i postępowania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami technicznymi i zawodowymi.
16. Nowy kapitał wprowadzony dzięki inwestycjom typu private equity może umożliwić ekspansję usług i szybszy wzrost. Jeśli firma rozszerzy swój zakres usług o nowe sektory rynku lub podejmie się bardziej złożonych zleceń w wyniku uzyskania funduszy z inwestycji PE, kierownictwo firmy powinno upewnić się, że firma posiada wymaganą wiedzę specjalistyczną i zasoby oraz będzie w stanie spełniać wszystkie obowiązujące standardy techniczne i zawodowe. Może to oznaczać rekrutację lub pozyskanie niezbędnej wiedzy specjalistycznej, bądź też zaangażowanie zewnętrznych ekspertów do tych konkretnych celów. Kodeks podkreśla potrzebę zachowania staranności, co oznacza działanie zgodnie z wymogami wyznaczonego zadania, starannie, dokładnie i terminowo¹¹.

Poufność

17. Zasada poufności wymaga, między innymi, aby zawodowi księgowi przestrzegali poufności informacji uzyskanych w trakcie relacji zawodowych i biznesowych oraz nie ujawniali ani nie wykorzystywali ich na korzyść zawodowego księgowego, firmy zawodowego księgowego lub osoby

⁹ Paragraf 100.7 A1

¹⁰ Paragraf R113.1

¹¹ Paragraf 113.1 A4

trzeciej, chyba że istnieje prawny lub zawodowy obowiązek lub prawo do tego, lub klient udzielił specjalnego upoważnienia, a ujawnienie lub wykorzystanie informacji poufnych nie jest zabronione przez przepisy prawa lub regulacje.¹²

18. Niektóre organizacje typu private equity mogą odgrywać aktywną rolę w zarządzaniu spółkami portfelowymi¹³, w które inwestują, dążąc do poprawy wydajności operacyjnej i zdolności do tworzenia strategicznych możliwości szybszego wzrostu.
19. Ogólnie rzecz biorąc, w tym konkretnym kontekście może istnieć zwiększone ryzyko, że organizacja PE uzyska dostęp, bezpośrednio lub pośrednio, do poufnych informacji o klientach firmy. Kierownictwo firmy powinno zatem starannie ocenić takie ryzyko, biorąc pod uwagę rolę, jaką organizacja PE spodziewa się odegrać po dokonaniu inwestycji oraz wszelkie informacje o klientach, które mogą zostać ujawnione organizacji PE, aby ustalić, czy potrzebne są dodatkowe zabezpieczenia lub inne środki w celu ochrony poufności informacji o klientach. W związku z tym kierownictwo firmy może rozważyć ustalenie jasnych oczekiwań wobec organizacji PE, że nie będzie ona miała dostępu do informacji o klientach bez uzyskania wyraźnej zgody klienta.

Kultura etyczna firmy

20. Utrzymanie kultury etycznej w firmie ma ogromne znaczenie dla ochrony zaufania publicznego do firmy i jej reputacji. Zgodnie z Kodeksem, od zawodowych księgowych oczekuje się, że będą promować w firmie kulturę opartą na etyce, wykorzystując swoją pozycję i staż pracy oraz dając przykład etycznego postępowania w kontaktach z osobami i podmiotami, z którymi zawodowy księgowy lub firma mają relacje zawodowe lub powiązania gospodarcze¹⁴. Kodeks zawiera również wytyczne dotyczące sposobów najskuteczniejszego promowania kultury etycznej w firmie¹⁵.
21. Podczas gdy z jednej strony inwestycje PE wnoszą nie tylko nowy kapitał do szybkiego rozwoju działalności firmy, ale także strategiczne dźwignie, wiedzę rynkową i wiedzę menedżerską, z drugiej strony mogą one również prowadzić do zmian w kulturze firmy. Wynika to z faktu, że organizacje PE mają zazwyczaj określony horyzont inwestycyjny, który koncentruje się na maksymalizacji możliwości wzrostu i osiągnięciu wydajności operacyjnej w swoich spółkach portfelowych, aby spełnić oczekiwania inwestorów dotyczące zwrotów z inwestycji. Ponadto organizacje PE nie podlegają Kodeksowi i mogą mieć inne wartości niż firma.
22. Kierownictwo firmy powinno zatem pamiętać, że inwestycje PE mogą wpływać na kulturę firmy dzięki strategicznej roli organizacji PE. Wpływ ten może przejawiać się w różny sposób, w zależności od struktury, warunków inwestycji PE, w tym zachęt finansowych dla partnerów do osiągania celów w zakresie wzrostu i rentowności, fuzji lub przejęć firm o różnych kulturach, większego skupienia się na rentowności zleceń (w tym potencjalnie poprzez analizę budżetów zleceń), co może powodować odchodzenie od wymagań wynikających z obowiązujących standardów zarządzania jakością oraz podejścia do pozyskiwania klientów lub rozwoju działalności, z którymi partnerzy firmy mogą nie być zaznajomieni.

¹² Paragrafy od R114.1 do R114.3

¹³ Spółka portfelowa to działająca firma, w którą inwestuje organizacja PE.

¹⁴ Paragrafy 120.13 A3 i 300.5 A2

¹⁵ Paragraf 120.13 A2

23. Może również istnieć niepewność co do strategii wyjścia organizacji PE, co może mieć wpływ na długoterminowe planowanie firmy i aspekty jej kultury. Obejmuje to zaangażowanie firmy w inwestowanie w rozwój zawodowy jej pracowników, sposób, w jaki kierownictwo firmy będzie z przekonaniem komunikować się wewnętrznie na temat wartości etycznych firmy w obliczu niepewności co do potencjalnych zmian właścicielskich firmy w perspektywie średnioterminowej oraz sposób, w jaki kierownictwo firmy będzie nadal koncentrować się na etycznym przywództwie, w obliczu dodatkowych wymagań związanych z zarządzaniem szybkimi zmianami w działalności firmy.
24. Przeprowadzając badanie typu *due diligence* kierownictwo firmy powinno zatem starać się zrozumieć intencje, plany strategiczne i operacyjne oraz wartości organizacji PE, a także sposób, w jaki planuje ona wyjść z inwestycji oraz ocenić potencjalne skutki dla kultury firmy.

Presja na naruszanie podstawowych zasad

25. Kodeks zakazuje zawodowym księgowym:
  - (a) poddawania się naciskom ze strony innych osób skutkującym naruszeniem przestrzegania podstawowych zasad; oraz
  - (b) wywierania nacisków na inne osoby, o których zawodowy księgowy wie lub ma powody podejrzewać, że skutkowałyby naruszeniem podstawowych zasad przez te osoby¹⁶.
26. Kierownictwo firmy powinno mieć na uwadze, że akceptacja inwestycji PE może zwiększyć możliwość pojawienia się nadmiernej presji, biorąc pod uwagę cele organizacji PE w zakresie przychodów i tworzenia wartości oraz jej stosunkowo krótki horyzont inwestycyjny i przewidywane wyjście z inwestycji. Mogą zaistnieć okoliczności, w których kierownictwo firmy będzie narażone na nieuzasadnioną presję w zakresie zarządzania działalnością firmy, szczególnie w kontekście osiągania określonych przychodów, rozwoju lub innych celów w zakresie wyników. Taka presja może objawiać się na różne sposoby, na przykład poprzez:
  - Zwiększenie sprzedaży krzyżowej usług dla klientów badania lub usług niebędących badaniem.
  - Szybkie pozyskiwanie nowych klientów, którzy mogą mieć wyższy profil ryzyka niż ten, który firma akceptowała w przeszłości lub którzy mogą wywierać znaczną presję na posiadane zasoby do ich obsługi.
  - Dążenie do szybkiego osiągnięcia znaczących efektów synergii operacyjnej lub efektywności w wyniku fuzji lub przejęcia innej firmy bez zapewnienia wystarczającego czasu na ocenę długoterminowych skutków racjonalizacji zasobów.
27. Może również istnieć możliwość wywierania nadmiernej presji na inne osoby w firmie w celu osiągnięcia celów operacyjnych, takich jak obniżenie kosztów zlecenia lub przyjmowanie większej liczby zleceń bez proporcjonalnego zwiększenia zasobów.
28. Rozdział 270 Kodeksu zawiera szczegółowe wytyczne dotyczące tego, jak identyfikować i radzić sobie z nadmierną presją, która może prowadzić do naruszenia podstawowych zasad, w tym z presją

¹⁶ Paragraf R270.3, który ma zastosowanie do zawodowych księgowych wykonujących wolny zawód poprzez „postanowienia, które mają zastosowanie” w paragrafie R300.5.

związaną z konfliktem interesów, działaniem bez wystarczającej wiedzy specjalistycznej lub należytej staranności oraz interesami finansowymi.

29. Kierownictwu firmy przypomina się również, że Kodeks wymaga od firmy starannego i zgodnego z obowiązującymi standardami technicznymi i zawodowymi¹⁷ działania w zakresie wszystkich świadczonych przez nią usług, w tym, w kontekście audytu, przeglądów i innych usług atestacyjnych, zapewniającego zgodność z obowiązującymi standardami zarządzania jakością¹⁸.

III. Analiza inwestycji PE: Kluczowe kwestie dotyczące niezależności

30. W niniejszym rozdziale termin „firma księgowa” lub „firma” odnosi się ogólnie do firmy świadczącej profesjonalne usługi, w tym usługi audytu i inne usługi atestacyjne. Tam, gdzie dyskusja odnosi się do firmy świadczącej tylko usługi audytu i/lub inne usługi atestacyjne, w niniejszej rozdziale użyto terminu „firma audytorska”.¹⁹

Potencjalne rozszerzenie granic firmy

31. Kodeks wymaga, aby firma przeprowadzająca badanie lub świadcząca usługi atestacyjne była niezależna.²⁰
32. Przy rozważaniu inwestycji PE ważne jest ustalenie, czy inwestycja może spowodować rozszerzenie granic firmy o podmioty, które wcześniej nie były częścią firmy. Wynika to z faktu, że Kodeks definiuje firmę jako:
- (a) jednoosobową działalność, spółkę partnerską lub korporację zawodowych księgowych;
  - (b) jednostkę kontrolującą takie strony za pośrednictwem właściciela, zarządu lub w inny sposób; oraz
  - (c) jednostkę kontrolowaną przez takie strony za pośrednictwem właściciela, zarządu lub w inny sposób.
33. W przypadku firm, które wykonują zlecenia audytu, przepisy prawa lub regulacje zasadniczo nie zezwalają na kontrolowanie ich przez podmioty nieposiadające uprawnień biegłych rewidentów. Obowiązkiem kierownictwa firmy jest zachowanie należytej staranności przy rozważaniu inwestycji PE w celu zapewnienia stałej zgodności z tymi przepisami prawa lub regulacjami.
34. Przepisy prawa i regulacje w danej jurysdykcji mogą nie zabraniać organizacji typu private equity posiadania pakietu kontrolnego w firmie świadczącej usługi audytu. Jeśli organizacja PE²¹ posiadałaby pakiet kontrolny w takiej firmie, wówczas zostałaby uznana za część firmy w oparciu o definicję „firmy” zawartą w Kodeksie. Organizacja PE podlegałaby zatem wszystkim wymogom niezależności mającym zastosowanie do firmy w odniesieniu do zleceń audytu i innych zleceń atestacyjnych. Na przykład, Kodeks zabraniałby organizacji PE posiadania bezpośredniego lub istotnego pośredniego udziału finansowego w klientach badania.

¹⁷ Paragraf R113.1(b)

¹⁸ Paragrafy R113.1(b) i 120.15 A3

¹⁹ Zobacz także przypis 2.

²⁰ Paragrafy R400.18 i R900.11

²¹ Lub inny podmiot kontrolowany przez organizację PE, który posiada pakiet kontrolny w firmie.

35. Kodeks stwierdza, że mogą wystąpić nietypowe lub wyjątkowe okoliczności, w których zawodowy księgowy uzna, że spełnienie danego wymogu lub wymogów Kodeksu może nie leżeć w interesie publicznym lub miałyby nieproporcjonalne skutki. W takich okolicznościach Kodeks zachęca zawodowego księgowego do skonsultowania się z odpowiednim organem, na przykład z organem organizacji zawodowej lub organem regulacyjnym²². Jeśli organizacja PE posiada pakiet kontrolny w firmie, firma może skonsultować się z odpowiednim organem zawodowym lub regulacyjnym w danej jurysdykcji, jeśli uważa, że traktowanie organizacji PE jako części firmy będzie miało nieproporcjonalne skutki w zakresie oceny i monitorowania niezależności organizacji PE od klientów badania firmy lub dowolnej firmy należącej do sieci.
36. [Załącznik 2](#) ilustruje prostą strukturę w związku z inwestycją PE w firmę. Organizacje PE mogą w praktyce stosować różne metody strukturyzacji swoich inwestycji. W związku z tym konieczne może być zachowanie szczególnej ostrożności, aby w pełni zrozumieć zawilości lub złożoność struktury własnościowej, którą organizacja PE zamierza osiągnąć.

Identyfikacja firm należących do sieci

37. Kodeks wymaga, aby firma należąca do sieci była niezależna od klientów badania innych firm należących do tej samej sieci²³. [Załącznik 2](#) ilustruje również prosty układ sieci po inwestycji PE.
38. Nierzadko zdarza się, że organizacje PE inwestują w szereg firm świadczących profesjonalne usługi – na przykład dwie firmy księgowe w tej samej jurysdykcji lub w różnych regionach, lub firmę księgową i firmę doradczą. Firmy portfelowe²⁴ mogą początkowo nie mieć ze sobą żadnych powiązań poza wspólnym inwestorem. Jednak po dokonaniu inwestycji organizacja PE może dążyć do stworzenia większej struktury na bazie firm portfelowych, w które zainwestowała, w celu osiągnięcia ściślejszej współpracy między firmami portfelowymi i skalowania odpowiednich działalności. Jeśli taka sytuacja miałaby miejsce, kierownictwo firmy powinno ustalić, czy biorąc pod uwagę fakty i okoliczności, powstała większa struktura, którą można uznać za sieć w rozumieniu Kodeksu.
39. Kodeks zawiera szczegółowe postanowienia dotyczące tej oceny²⁵. Oprócz celu współpracy, obejmują one rozważenie, czy podmioty w ramach struktury mają wspólnego właściciela, podlegają wspólnej kontroli lub zarządzaniu, czy mają wspólną strategię biznesową i czy dzielą ze sobą znaczną część profesjonalnych zasobów²⁶. Kodeks wyjaśnia również, że podmiot nie musi być firmą, aby mógł być uznany za firmę należącą do sieci²⁷. Jeśli spółka portfelowa nie zajmuje się świadczeniem profesjonalnych usług, jest mało prawdopodobne, aby była firmą należącą do sieci. Niemniej jednak konieczne jest staranne rozważenie faktów i okoliczności oraz wykonanie testu racjonalnej i dobrze poinformowanej strony trzeciej, zgodnie z wymogami Kodeksu²⁸.

²² Paragraf 100.6 A3

²³ Paragraf R400.51

²⁴ Firmy mogą tworzyć większe struktury w ramach przygotowań do inwestycji PE, w odpowiedzi na lokalne przepisy prawa i regulacje dotyczące własności firm audytorskich.

²⁵ Paragraf R400.53

²⁶ Dwie firmy portfelowe (takie jak firma audytorska i firma świadcząca usługi niebędące badaniem) mogą dzielić się wspólnymi profesjonalnymi zasobami w ramach umowy o świadczenie usług wspólnych. W ramach takiej umowy firmy mogą mieć wspólny profesjonalny personel, wspólną platformę IT, wspólny zespół ds. marketingu lub scentralizowane wsparcie administracyjne.

²⁷ Paragraf 400.51 A1

²⁸ Paragraf R400.52(b)

Identyfikacja potencjalnego zwiększenia składu zespołu ds. badania lub usług atestacyjnych

40. W kontekście zlecenia badania objętych zakresem MSN w Części 4A Kodeksu mają zastosowanie do wszystkich członków zespołu wykonującego badanie²⁹.
41. Kodeks definiuje zespół wykonujący badanie jako obejmujący, oprócz członków zespołu wykonującego zlecenie, wszystkie inne osoby w firmie lub przez nią zaangażowane, które mogą bezpośrednio wpływać na wynik zlecenia badania, oraz wszelkie inne osoby w firmach należących do sieci, które mogą bezpośrednio wpływać na rezultat zlecenia. Do osób, które mogą bezpośrednio wpływać na wynik zlecenia badania, należą osoby, które rekomendują wynagrodzenie partnera odpowiedzialnego za zlecenie lub prowadzą bezpośrednią kontrolę, kierują lub prowadzą inny nadzór nad partnerem odpowiedzialnym za zlecenie w związku z wykonywaniem zlecenia.
42. Po przeprowadzeniu inwestycji PE mogą nastąpić zmiany w strukturze wynagrodzeń partnerów w firmie, a wynagrodzenie poszczególnych partnerów może być nadal ustalane przez partnerów lub odpowiednią komisję ds. wynagrodzeń w firmie bez jakiegokolwiek zaangażowania ze strony organizacji PE. Niemniej jednak, rozważając inwestycję PE, kierownictwo firmy powinno dokładnie przeanalizować, czy mogą istnieć osoby w organizacji PE (lub innej organizacji, którą ona kontroluje), które mogą odgrywać rolę w rekomendowaniu wynagrodzenia partnerów odpowiedzialnych za zlecenie lub nadzorowaniu ich pracy w odniesieniu do wykonywania zleceń audytu. Jeśli organizacja PE zamierza powierzyć tę rolę osobie ze swojego zespołu, osoba ta będzie uważana za część zespołu wykonującego badanie, a zatem będzie podlegać wymogom niezależności, które mają zastosowanie do zespołu wykonującego badanie zgodnie z MSN. Obowiązkiem kierownictwa firmy jest poinformowanie organizacji PE o takich wymogach Kodeksu, aby uniknąć nieumyślnego naruszenia Kodeksu.
43. Podobne wymogi niezależności mają zastosowanie do członków zespołu atestacyjnego w odniesieniu do zleceń atestacyjnych objętych zakresem MSN w Części 4B Kodeksu³⁰. Definicja terminu „zespół atestacyjny” znajduje się w glosariuszu do Kodeksu.

„Osoby objęte wymogami” w niektórych jurysdykcjach

44. Pojęcie „osoby objętej wymogami” w niektórych systemach prawnych może mieć szerszy zakres niż pojęcie „zespołu wykonującego badanie” zdefiniowane w Kodeksie. W związku z tym ważne jest, aby rozważając i akceptując inwestycję PE, kierownictwo firmy rozumiało wszelkie wymogi w zakresie niezależności obowiązujące w danej jurysdykcji w odniesieniu do osób objętych tymi wymogami oraz to, czy i w jaki sposób różnią się one od odpowiednich postanowień Kodeksu, a także przestrzegało bardziej rygorystycznego zestawu przepisów, chyba że jest to zabronione przez przepisy prawa lub regulacje. (Zobacz także paragraf 14.)

²⁹ Paragraf 400.8

³⁰ Kwestia ta jest również istotna w kontekście zespołu atestacji zrównoważonego rozwoju wykonującego usługi atestacji zrównoważonego rozwoju objęte zakresem MSN w Części 5 Kodeksu. Zakres takich usług atestacji zrównoważonego rozwoju jest określony w paragrafie 5400.3b. Część 5 Kodeksu obowiązuje jednak wyłącznie w odniesieniu do zleceń atestacji zrównoważonego rozwoju dotyczących informacji na temat zrównoważonego rozwoju za okresy rozpoczynające się 15 grudnia 2026 r. lub później, lub według stanu na dzień 15 grudnia 2026 r. lub później, z zastrzeżeniem niektórych przepisów mających zastosowanie do prac atestacyjnych wykonywanych w elementach łańcucha wartości, które wchodzą w życie 1 lipca 2028 r.

Inne kwestie dotyczące niezależności

45. Inwestycje PE i inicjatywy strategiczne, w których kierunku organizacja PE może prowadzić firmę (takie jak fuzja z inną firmą lub przejęcie innej firmy, lub utworzenie sieci zgodnie z definicją zawartą w Kodeksie), mogą stwarzać nowe okoliczności, które mogą powodować nowe zagrożenia dla niezależności. Szczególnie ważne jest, aby kierownictwo firmy wyraźnie rozumiało plany organizacji PE, aby umożliwić firmie identyfikację tych zagrożeń oraz ich ocenę i sprawne reagowanie zgodnie z postanowieniami dotyczącymi niezależności zawartymi w Części 4A i Części 4B Kodeksu, mającymi zastosowanie do poszczególnych zleceń badania lub usług atestacyjnych. Równie ważne jest, aby firma w przejrzysty sposób zakomunikowała organizacji PE potrzebę zachowania staranności i dokładności w identyfikowaniu i eliminowaniu zagrożeń, ponieważ niezależność ma fundamentalne znaczenie dla zdolności firmy do przeprowadzenia wysokiej jakości audytu lub innego zlecenia atestacyjnego zgodnie z obowiązującymi standardami technicznymi i zawodowymi.
46. W poniższych podrozdziałach pokrótce omówiono kwestie niezależności związane z udziałami finansowymi, powiązaniami gospodarczymi i rodzinnymi oraz świadczeniem usług nieatestacyjnych na rzecz klientów badania. Podobne kwestie mogą mieć zastosowanie w odniesieniu do klientów usług atestacyjnych.

Udziały finansowe

47. Z pewnym wyjątkiem³¹, Kodeks określa, że bezpośredniego lub istotnego pośredniego udziału finansowego w przedsiębiorstwie klienta badania nie mogą posiadać:
- (a) firma lub firma należąca do sieci;
  - (b) członek zespołu wykonującego badanie ani żadna osoba z jego najbliższej rodziny;
  - (c) żaden inny partner w biurze, w którym partner odpowiedzialny za zlecenie wykonuje czynności w związku ze zleceniem badania ani żadna osoba z najbliższej rodziny tego innego partnera; ani
  - (d) żaden inny partner ani pracownik na stanowisku kierowniczym, który świadczy usługi inne niż usługi badania dla klienta badania, za wyjątkiem osób, których zaangażowanie jest minimalne, ani żadne osoby z najbliższej rodziny tych osób³².
48. W przypadku, gdy organizacja PE zamierza zaangażować firmę jako nowego audytora jednej lub większej liczby swoich spółek portfelowych, firma powinna zidentyfikować wszelkie udziały finansowe w spółkach portfelowych, które mogą być w posiadaniu którejkolwiek ze stron wymienionych w paragrafie 47 powyżej. Jeśli takie udziały finansowe istnieją, należy podjąć kroki w celu ich zbycia, zanim firma zaakceptuje powołanie biegłego rewidenta dla spółek z portfela.
49. Rozdział 510³³ Kodeksu zawiera dodatkowe postanowienia dotyczące innych okoliczności związanych z udziałami finansowymi, w tym udziałami finansowymi w jednostce kontrolującej klienta

³¹ Wyjątek dotyczy członka najbliższej rodziny posiadającego bezpośredni lub istotny pośredni udział finansowy w przedsiębiorstwie klienta badania w wyniku zatrudnienia (zob. paragraf R510.5).

³² Paragraf R510.4, z zastrzeżeniem wyjątku w paragrafie R510.5.

³³ Rozdział 510, *Udziały finansowe*

badania³⁴ oraz udziałami finansowymi posiadanymi wspólnie z klientem badania³⁵. Okoliczności związane z udziałami finansowymi w przedsiębiorstwach potencjalnych klientów badania mogą być złożone. W związku z tym firma powinna dołożyć szczególnych starań, aby zidentyfikować te udziały finansowe i porozumieć się z organizacją PE, w jaki sposób planuje rozwiązać problem zgodnie z Kodeksem.

50. Kwestie niezależności związane z udziałami finansowymi mogą również pojawić się, gdy firma dołącza do większej struktury w ramach organizacji PE, która może stanowić sieć w rozumieniu Kodeksu. Jak wskazano w paragrafie 47(a) powyżej, Kodeks zabrania firmie należącej do sieci posiadania bezpośredniego lub istotnego pośredniego udziału finansowego w kliencie badania innej firmy należącej do sieci.
51. Podobnie należy zadbać o zidentyfikowanie wszystkich istotnych udziałów finansowych, jeśli organizacja PE zamierza wpłynąć na strategię firmy w zakresie fuzji lub przejęcia innej firmy. W takich okolicznościach klienci badania tej drugiej firmy staliby się klientami badania tej firmy, a wszelkie udziały finansowe posiadane przez strony, wymienione w paragrafie 47 powyżej, u klientów badania drugiej firmy byłyby zabronione (z zastrzeżeniem wyjątku określonego w paragrafie R510.5).

Powiązania gospodarcze i rodzinne

52. Bliskie powiązania gospodarcze³⁶ pomiędzy firmą audytorską, firmą należącą do sieci lub członkiem zespołu wykonującego badanie a klientem badania lub jego kierownictwem mogą stwarzać zagrożenie czerpania korzyści własnych lub zastraszenia³⁷. Kodeks zakazuje takich powiązań, chyba że dany udział finansowy jest nieistotny, a powiązanie gospodarcze jest nieznaczące dla odpowiednich stron³⁸.
53. Kodeks stanowi, że zagrożenie czerpania korzyści własnych lub zastraszenia może powstać, jeżeli istnieje bliskie powiązanie gospodarcze pomiędzy klientem badania lub jego kierownictwem a najbliższą rodziną członka zespołu wykonującego badanie³⁹.
54. Ponadto Kodeks stanowi, że przepisy dotyczące usług nieatestacyjnych w Rozdziale 600 Kodeksu mają zastosowanie w przypadku, gdy firma lub firma należąca do sieci dostarcza, sprzedaje, odsprzedaje lub udziela licencji na technologię klientowi badania lub podmiotowi, który świadczy usługi z wykorzystaniem takiej technologii na rzecz klientów badania firmy lub firmy należącej do sieci⁴⁰.
55. Podobnie jak w przypadku okoliczności związanych z udziałami finansowymi, firma powinna przeprowadzić odpowiednie badanie typu *due diligence* w celu zidentyfikowania okoliczności związanych z powiązaniami gospodarczymi z podmiotami, które mogą stać się potencjalnymi nowymi klientami badania w wyniku inwestycji PE lub strategii rozwoju, którą organizacja PE zamierza realizować. Kwestie dotyczące firm należących do sieci związane z bliskimi powiązaniami

³⁴ Paragraf R510.6

³⁵ Paragraf R510.8

³⁶ Rozdział 520, *Powiązania gospodarcze*

³⁷ Paragraf 520.2

³⁸ Paragraf R520.4

³⁹ Paragraf 520.4 A1

⁴⁰ Paragraf 520.7 A1

gospodarczymi, a także inne kwestie dotyczące tych firm, mogą mieć również zastosowanie, jeśli organizacja PE planuje nakłonić firmę do przyłączenia się lub utworzenia sieci z innymi firmami, w które organizacja ta zainwestowała.

56. Podobne względy niezależności mają zastosowanie w odniesieniu do powiązań rodzinnych i osobistych zgodnie z Rozdziałem 521 Kodeksu⁴¹. W szczególności Kodeks zabrania danej osobie uczestniczenia w charakterze członka zespołu wykonującego badanie w zleceniu badania, gdy ktokolwiek z jej najbliższej rodziny pełni określone funkcje u klienta badania, takie jak bycie dyrektorem lub członkiem kadry kierowniczej klienta⁴².
57. Kodeks stanowi również, że powiązania rodzinne i osobiste między członkiem zespołu wykonującego badanie a dyrektorem, członkiem zarządu lub niektórymi innymi pracownikami klienta badania mogą powodować zagrożenie czerpania korzyści własnych, nadmiernej zażyłości lub zastraszenia⁴³. W przypadku wystąpienia takiej sytuacji w wyniku inwestycji PE lub strategicznych inicjatyw rozwojowych planowanych przez organizację PE, firma powinna zidentyfikować, ocenić i zareagować na zagrożenia zgodnie z Rozdziałem 521 Kodeksu.

Świadczenie usług nieatestacyjnych na rzecz klientów badania

58. Firmy audytorskie i firmy należące do sieci mogą świadczyć szeroki zakres usług nieatestacyjnych na rzecz klientów badania. Rozdział 600⁴⁴ Kodeksu określa, że świadczenie usług nieatestacyjnych na rzecz klientów badania może stwarzać zagrożenia dla przestrzegania podstawowych zasad i dla niezależności⁴⁵.
59. Rozdział 600 i jej podpunkty zawierają obszerne postanowienia dotyczące niezależności odnoszące się do świadczenia usług nieatestacyjnych na rzecz klientów badania. Postanowienia te zawierają konkretne zakazy wobec firm świadczących określone usługi nieatestacyjne na rzecz klienta badania będącego jednostką zainteresowania publicznego, w zależności od charakteru usługi nieatestacyjnej i tego, czy może ona powodować zagrożenie autokontroli⁴⁶.
60. Podobnie jak w kontekście udziałów finansowych, przejęcia dokonane przez firmę przy pomocy inwestycji PE lub inicjatywy rozwojowe mogą skutkować pozyskaniem nowych klientów badania, na rzecz których firma świadczyła dotychczas usługi nieatestacyjne. Okoliczności takie mogą być szczególnie złożone, zwłaszcza w przypadku szybkiego powiększenia portfela klientów badania firmy w wyniku fuzji z inną firmą lub jej przejęcia.
61. Kwestie niezależności firmy należącej do sieci związane z usługami nieatestacyjnymi mogą być również szczególnie istotne i ważne, jeśli organizacja PE planuje, że firma dołączy lub utworzy sieć z innymi firmami, w które organizacja ta zainwestowała.
62. Wreszcie, kluczową strategią rozwoju, którą organizacja PE może zaplanować dla firmy, jest przyspieszenie sprzedaży krzyżowej usług nieatestacyjnych do spółek portfelowych organizacji PE.

⁴¹ Rozdział 521, *Powiązania rodzinne i osobiste*

⁴² Paragraf R521.5

⁴³ Paragraf 521.2

⁴⁴ Rozdział 600, *Świadczenie usług nieatestacyjnych na rzecz klienta badania*

⁴⁵ Paragraf 600.2

⁴⁶ Zobacz ogólne przepisy dotyczące zagrożeń związanych z samokontrolą w paragrafach 600.14 A1 – R600.15 i R600.17, a także zakazy dotyczące zagrożeń związanych z samokontrolą w przypadku zleceń badania JZP w odpowiednich podrozdziałach Rozdziału 600.

Niektóre z tych spółek portfelowych mogą być częściami składowymi grup w portfelu organizacji PE. W takiej sytuacji, jeśli firma zostanie również zaangażowana jako audytor tych spółek portfelowych, istotne mogą być konkretne postanowienia Rozdziału 405⁴⁷ Kodeksu, w szczególności postanowienia dotyczące usług nieatestacyjnych odnoszące się do okoliczności, w których klient badania sprawozdania finansowego grupy jest jednostką zainteresowania publicznego⁴⁸.

IV. Po dokonaniu inwestycji: Kluczowe kwestie dotyczące etyki i niezależności

63. Większość kluczowych kwestii z zakresu etyki i niezależności opisanych w punktach II i III powyżej, w związku z rozważaniem inwestycji PE, będzie nadal aktualna po dokonaniu inwestycji.
64. W istocie Kodeks określa, że zawodowi księgowi powinni być wyczuleni na to, czy pojawiły się nowe informacje lub zmiany faktów i okoliczności, które wpływają na poziom zagrożenia lub wpływają na wnioski zawodowego księgowego dotyczące tego, czy zastosowane zabezpieczenia są nadal odpowiednie⁴⁹. Jeśli tak, Kodeks wymaga, aby zawodowy księgowy ponownie ocenił to zagrożenie i odpowiednio na nie zareagował⁵⁰.
65. Okres po dokonaniu inwestycji może przynieść znaczące zmiany w działalności firmy, w tym restrukturyzacje, zmiany operacyjne, nowych klientów i świadczenie nowych usług dla obecnych klientów. Firmy powinny uważnie monitorować te zmiany, które mogą zachodzić szybko i na dużą skalę oraz mieć złożony charakter, a także powinny być szczególnie wyczulone na skutki tych zmian dla etyki i niezależności. Firmy powinny czerpać z Kodeksu wskazówki, jak radzić sobie z takimi wyzwaniami i możliwościami.

VI. Wniosek

66. Niniejsza publikacja podsumowuje niektóre z kluczowych kwestii z zakresu etyki i niezależności związanych z inwestycjami PE i nie ma na celu kompleksowej analizy wszystkich takich kwestii, które mogą pojawić się w praktyce. W miarę ewolucji krajobrazu inwestycji PE i coraz lepszego rozumienia ich skutków dla firm z punktu widzenia etyki i niezależności, w tym w odniesieniu do ewentualnego wyjścia organizacji PE z inwestycji, IESBA rozważy potrzebę zlecenia dalszych wytycznych, aby pomóc firmom w poruszaniu się po wszelkich specyficznych złożonościach i wyzwaniach. W istocie niektóre z kwestii poruszonych w niniejszej publikacji mogą wymagać bardziej szczegółowej analizy w kontekście konkretnych przypadków, jakie mogą pojawić się w przyszłości.
67. W międzyczasie IESBA będzie nadal współpracować z firmami, organizacjami zawodowych księgowych, organami regulacyjnymi i organami nadzoru, inwestorami, społecznością ładu korporacyjnego, krajowymi organami ustanawiającymi standardy, innymi międzynarodowymi organami ustanawiającymi standardy, w tym International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), organizacjami PE i innymi podmiotami, aby kontynuować dialog na temat transformacyjnego wpływu inwestycji PE na zawód księgowego oraz ich etycznych i szerszych implikacji dla interesu publicznego.

⁴⁷ Rozdział 405, *Badania sprawozdań finansowych grupy*

⁴⁸ Paragrafy R405.10 (dla firmy audytora części składowej grupy w ramach sieci firmy audytora grupy) i R405.16 (dla firmy audytora części składowej grupy spoza sieci firmy audytora grupy)

⁴⁹ Paragraf 120.9 A1

⁵⁰ Paragraf R120.9 i 300.7 A7

Pomocne linki i zasoby

- [Summary - Prohibition List for Public Interest Entity Audit Clients](#)
- [IESBA Staff Questions and Answers - Non-Assurance Services](#)
- [IESBA Staff Questions and Answers - Engagement Team Group Audit Independence](#)
- [IESBA Staff Questions and Answers - Revised Fee-related Provisions](#)

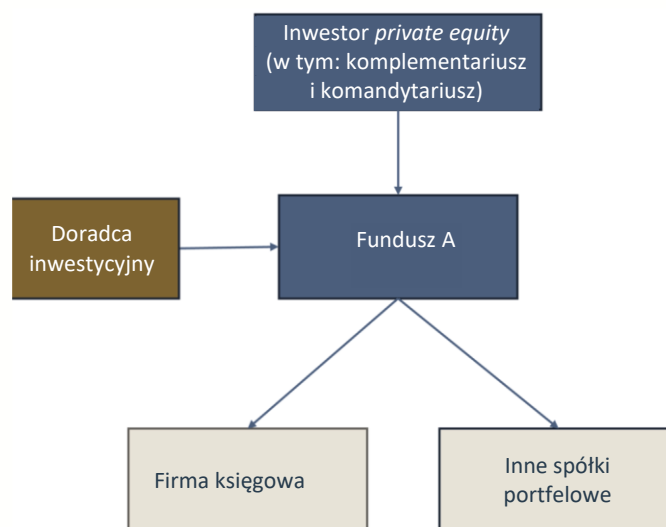
Załącznik 1

Zrozumienie funduszy typu private equity (PE)

Private equity (PE) odnosi się do grupy inwestorów, którzy pozyskują kapitał w celu nabywania prywatnych spółek lub prywatyzowania spółek publicznych. Takie inwestycje są zwykle dokonywane przez organizację PE, która gromadzi kapitał z różnych źródeł w celu nabycia, zarządzania, rozwoju (organicznego i/lub poprzez przejęcie) i ostatecznie wyjścia z inwestycji („spółka portfelowa”) poprzez sprzedaż innej organizacji PE lub wprowadzenie jej na giełdę w drodze pierwszej oferty publicznej.

Inwestycje PE angażują kilka stron. Komplementariusze zarządzają funduszami inwestycyjnymi i są odpowiedzialni za wyszukiwanie możliwości inwestycyjnych, przeprowadzanie analiz typu *due diligence* i nadzorowanie strategicznych ulepszeń w przedsiębiorstwach będących przedmiotem inwestycji (zwanymi spółkami portfelowymi). Pod koniec okresu inwestycyjnego organizacja PE wychodzi z inwestycji, aby wygenerować zwrot. Kapitał na te inwestycje jest dostarczany przez komandytariuszy, takich jak fundusze emerytalne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze żelazne i zamożne osoby fizyczne. Komandytariusze angażują środki w organizację PE, ale nie biorą udziału w codziennym zarządzaniu inwestycjami. Inne zaangażowane strony obejmują administratorów funduszy, którzy zapewniają wsparcie, takie jak obsługa dokumentacji księgowej funduszu, sprawozdawczość dla inwestorów i zgodność z przepisami.

Poniższy schemat przedstawia wizualną reprezentację różnych stron:

Organizacja PE może inwestować w spółki za pomocą różnych strategii, w zależności od etapu działalności przedsiębiorstwa, jego potrzeb kapitałowych i mandatu inwestycyjnego organizacji PE. Najczęstsze inwestycje w firmy księgowe obejmują kapitał na rozwój, w ramach którego organizacja PE zapewnia finansowanie kapitałowe firmie księgowej w celu rozszerzenia działalności, wejścia na nowe rynki lub sfinansowania przejęć. Inwestycje te często skutkują uzyskaniem przez organizację PE mniejszościowego udziału w firmie, ale w niektórych przypadkach mogą skutkować uzyskaniem udziału większościowego.

Organizacja PE może zainwestować w „podmiot platformowy”, który służy jako fundament, na którym zbuduje większe, bardziej wartościowe przedsiębiorstwo. Po przejęciu podmiotu platformowego, organizacja PE często realizuje strategię „kup i buduj”, w ramach której dokonuje kolejnych przejęć w celu przyspieszenia wzrostu, rozszerzenia

możliwości i zwiększenia wyceny. Te dodatkowe przejęcia są powszechnie klasyfikowane jako inwestycje typu *tuck-in*⁵¹ lub *bolt-on*⁵².

---

⁵¹ Są to małe, łatwe do zintegrowania firmy, które wzbogacają ofertę platformy w ukierunkowany sposób.

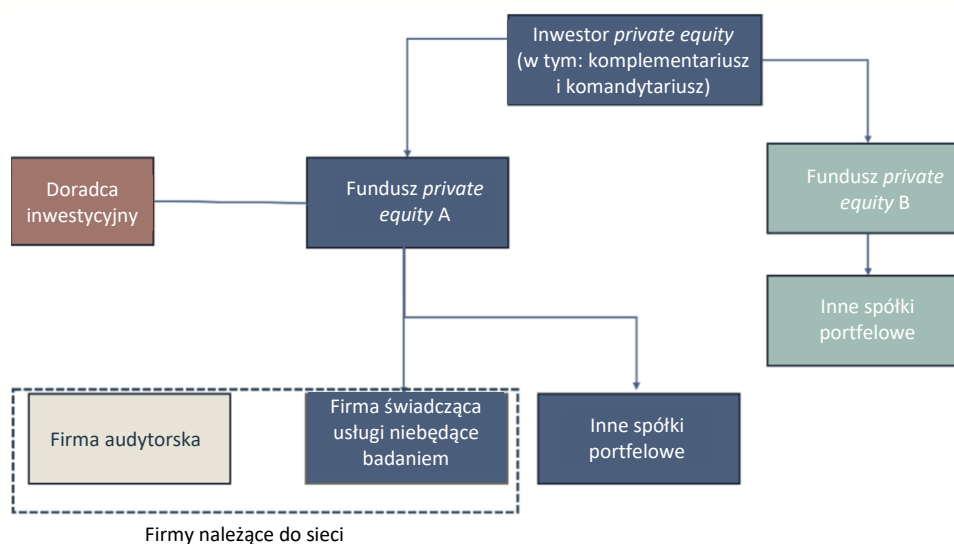
⁵² Są to większe i bardziej strategiczne dodatki do platformy. Inwestycje te są wykorzystywane do poszerzenia zasięgu platformy, wejścia na sąsiednie rynki lub uzyskania przewagi konkurencyjnej.

Załącznik 2

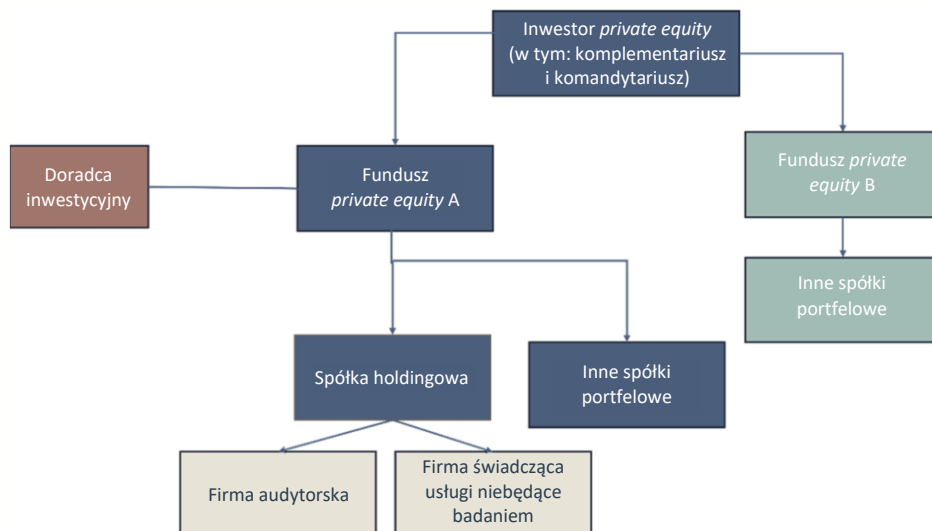
Schemat 1 (poniżej) ilustruje strukturę inwestycji PE, w której firma księgowa przechodzi restrukturyzację prawną w celu utworzenia dwóch odrębnych podmiotów: firmy świadczącej usługi niebędące badaniem i firmy audytorskiej. Firma świadcząca usługi niebędące badaniem może świadczyć profesjonalne usługi i udostępniać zasoby firmie audytorskiej w ramach umowy o świadczenie usług wspólnych⁵³.

W przypadku, gdy firma świadcząca usługi niebędące badaniem i firma audytorska tworzą sieć zgodnie z definicją zawartą w Kodeksie, firma świadcząca usługi niebędące badaniem jest uznawana za firmę należącą do sieci firmy audytorskiej i musi być niezależna od klientów badania firmy audytorskiej.

⁵³ Umowa ta może obejmować wynajem profesjonalnego personelu, narzędzi technologicznych, wsparcia administracyjnego, powierzchni biurowej i innych elementów.

Schemat 2 (poniżej) ilustruje inwestycję PE w spółkę holdingową, która posiada udziały zarówno w firmie audytorskiej, jak i w firmie świadczącej usługi niebędące badaniem. W zależności od wielkości udziału spółki holdingowej w dwóch odrębnych firmach oraz odpowiednich faktów i okoliczności należy rozważyć, czy spółka holdingowa kontroluje firmę audytorską, czy firmę świadczącą usługi niebędące badaniem, czy też obie te firmy, poprzez własność, zarządzanie lub w inny sposób (zob. paragrafy 33-35).

Kluczowe dane kontaktowe

Ken Siong, IESBA Program and Senior Director (kensiong@ethicsboard.org)

Linda Biek, IESBA Director (lindabiek@ethicsboard.org)

Jeanne Viljoen, IESBA Principal (jeanneviljoen@ethicsboard.org)

O IESBA

[International Ethics Standards Board for Accountants](#)® (IESBA®) jest międzynarodową niezależną radą ustanawiającą standardy. Jej misją jest służenie interesowi publicznemu poprzez ustanawianie wysokiej jakości międzynarodowych norm etycznych (w tym wymogów dotyczących niezależności) jako podstawy etycznego postępowania w biznesie i organizacjach oraz zaufania publicznego do informacji finansowych i niefinansowych, które mają fundamentalne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania i zrównoważonego rozwoju organizacji, rynków finansowych i gospodarek na całym świecie.

Wraz z [International Auditing and Assurance Standards Board](#)® (IAASB®), IESBA jest częścią [International Foundation for Ethics and Audit](#)™ (IFEA™). Public Interest Oversight Board ([Rada Nadzoru nad Interesem Publicznym](#)) (PIOB) nadzoruje działania IESBA i IAASB oraz zgodność standardów z interesem publicznym.

Na podstawie umów dotyczących własności intelektualnej i poziomu usług, International Federation of Accountants® (IFAC®) zarządza zamówieniami na tłumaczenie lub powielanie treści IAASB i IESBA. W celu uzyskania zgody na powielanie lub tłumaczenie tej lub jakiegokolwiek innej publikacji lub w celu uzyskania informacji na temat własności intelektualnej, prosimy o odwiedzenie strony [Permissions](#) lub kontakt na Permissions@ifac.org.

IESBA, IFEA i IFAC nie ponoszą odpowiedzialności za straty poniesione przez jakiegokolwiek osoby działające bądź powstrzymujące się od działania w oparciu o materiały zawarte w niniejszej publikacji, niezależnie od tego, czy strata taka wynika z zaniedbania, czy też z innych przyczyn.

Niniejszy dokument *Alert pracowników IESBA – Inwestycje private equity w firmy księgowe: kluczowe kwestie dotyczące etyki i niezależności*, opracowany przez International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) i opublikowany przez International Federation of Accountants (IFAC) w lipcu 2025 roku w języku angielskim, został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w styczniu 2026 roku i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Alert pracowników IESBA – Inwestycje private equity w firmy księgowe: kluczowe kwestie dotyczące etyki i niezależności* w języku angielskim © 2025 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Alert pracowników IESBA – Inwestycje private equity w firmy księgowe: kluczowe kwestie dotyczące etyki i niezależności* w języku polskim © 2026 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *IESBA Staff Alert – Private Equity Investment in Accounting Firms: Key Ethics and Independence Considerations*.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z permissions@ifac.org.